

nardi amicus, 261. Ejus desiderium transeundi ad Claræ-Vallenses, 281 n. Mortuo Bernardo impletum, 281 n.

SIMON abbas S. Nicolai in Silva-Vedogii, monachus S. Nicasi Remensis, 83 n., 86. S. Bernardi amicus, 361. Persecutionem a suis patitur, 86 n. Recedit, et a suis re-vocatur, 86 n.

SIMON dux Lotharingiae, erga Bernardum beneficus, 128.

SIMON episcopus Noviomensis, 118 n. Et Tornacensis, 90 n., 199 n., 368.

SIMON de Oisiaco, 179 n.

SIMON filius Castellani Cameracensis, 180.

Simonia malum tempore vetus, cupiditati semper no-vum, 462. Permutationes inter ecclesias sine simonia, 356.

Simplicitate humili nulla magis necessaria virtus initio conversionis, 803.

Simulata sanctitas duplex iniquitas, 528. Simulata confessionis nota, 578.

Singularitas notatur, 961. Et monachi singularitatis amantes, 1325, 1491. Singularitas quintus superbias gra-dus, 576. Christo exosa, 1018. Ejus nota indicia, 576. Est vitanda, 939. Singularitas angelorum reproborum, 909.

Sobrietas duplex, 4187.

Sodomitarum flagitia, 493.

Sol charitatem designat, 1212. Solis decoloratio varie exposita, 1370 et seq.

Solitarii boni conditiones, 990.

Soliudo commendatur præsertim mentis, 1410. Haec in quo sita, 1411. Solitudis pericula, 794.

Solum Dei, angelii, 931.

Somnoleanti notantur, 1401. Somnolenti ad vigiliis in-crepanuntur, 1283.

Somnus Sponse qualis, 1415 et seq.

SOPHIA virgo nobilis, 120.

Sopor duplex, primi Adam et secundi, 813. Christi ex charitate, Adami raptus exstaticus, 813.

Spectaculorum vanitas, 484. Spectacula theatri pro-vocant ad libidinem, 93.

Spes vera quæ, 890. Quam certa, 838. Spes omnibus terrenis præponderat, 1403. Ejus bona inexco-gitabili, 854. Capaces nos reddit misericordia, 979. Hominem redi-tit omnipotentem, 1563. Est spes in Deum hominis pii thesaurus, 852. Vitæ messis, 1402. In ea anima requie-scit, 1444. Spes ex Dei cognitione et sui nascitur, 1403. Ejus materia timor Domini, 872. Ejus tria momenta, 943. Spes venia, gracie, et glorie, 1181. Speramus non solun-in Deo, sed ipsum Deum, 853. Sperandum in eum cui ni-hil impossible, nihil difficile, nec beneficii voluntas desit, 852. Solus Deus spes nostræ solidum præsidium, 87 et seq. Spes nostra de Ascensione Christi, 918. Spei fideique germana cognitio est, 853 et seq. Spem futu-rum honorum rident carnales, 1231. Tentatio contra spem omnium gravissima, 868. Spes falsa, 979 et seq. Stuta et ruinosa habitat in propriis sperare meritis, 829.

Spina monasterium ord. Cisterc. in Hispania, 333 n., 385 n. S. Bernardo conceditur a regina Sancia, 934 n., 333 n. Nivardo abbate illuc a Bernardo missio, 284 n.

Spina quæ, 1432.

Spirituales quinam, 934. Unde noscendi, 1071. Eorum quatuor ordines, 881. Eos acius impugnat diabolus, 842. Spirituales et carnales. Ecclesiæ duo latera, 842. Spiritualis vitæ summa, 932. Erat qui in ea sine dñe procedit, 1540. Delicia ejus, 488 et seq. Spirituales et carnales delicia in eodem se non patiuntur, 12, 369. Spiritualium rerum intellectus, verus animæ cibus, 978. Spiritualis luci non negligendæ occasiones, 291. Spiritualibus studiis relictis ad carnalia converti indignum, 1396 et seq. Temporalia sine detimento, spiritualium tractari nequeunt, 443. Spiritualia sine corporalibus vix haberi possunt, 533. Spiritualia corporalibus observantia præferenda, 532. Spiritualis prosperitas potest esse noxia, 880.

Spiritus sancti symbolum, columba, 1424. Spiritus sanctus Patris et Filii sanctum, 1285, 1286. Spiritus sancti processio duplex, 298. Ut supervenerit in Mariam, 750. Sine Spiritu sancti effusione mors Christi inutilis, 114. Eum cur recipere nou potuerunt apostoli Christo præ-sente, 915, 926. Spiritus sancti incapaces erant apostoli corporali Christi presentiae affixi, 369. Spiritum sanctum diversimode accepérunt apostoli, 927. Spiritus sancti ma-nifestatio duplex facta discipulis, 928. Cur in igne appa-ruerit, 932. Apostolorum mutatio post acceptum Spiritu-m sanctum, 928.

Spiritus sancti effectus in nobis, 929. Ejus in nobis inhabitantis indicia, 935. Fructus, 1428. Nostri scilicet profectus, 1483. Ejus opera, 933. Alia operatur propter nos alia propter proximos, 1208. Tria operatur in nobis

ad declinandum a malo: pœnitentiam, supplicationem, et remissionem, 929 et seq. Item tria ad faciendum bonum: monet memoriam, docet rationem, movet voluntatem, 929 et seq. Illuminat et accendit, 1286. Tria ejus dona: pignus salutis, robur vitæ, scientiæ lumen, 932. Quomo-do arguit mundum de peccato, et justitia, et judicio, 1239. Gemere dicitur, quia gementes facit, 1470. Paucis datur ad fervorem, 935. Spiritus sancti donum, Ecclesiæ oscu-lum, 1285. Gratia duplex, 1320. Dona septem, 1243. Sep-tem Christi apparitionibus applicata, 905, 1242. In donis Spiritus sancti cavendum duplex periculum, 1208. Spir-itus septiformis adversus septem peccati vita, 4111. Spir-itus sanctus datur hominibus multipliciter, 935. Spiritus sanctus dux nobis necessarius, 1320. Idecirca recedit, ut avidius queratur, 1317. Illius accessus et recessus, 1174. Non sine salutis periculo ignoratur, 1317. Prepara-tio ad Spiritum sanctum, 927. Nimirum oratio perseverans, 927. Spiritus primitus quid, 620. Spiritum extin-guere quantum maius, 124.

Spirituum diversa genera, 1131. Spirituum quatuor ge-nera, 1277. Eliae spiritus duplex, 916, 927. Spiritus triplex, 934. Spiritus sanctus quis, 934. Rectus, 933. Princi-palis, 935. Spiritus carnis suadet mollia, spiritus mundi vana, spiritus maligni amara, 1131 et seq., 1433. Spiritus noster quando tentationes ex se suggerit, 1132. Spir-itus Dei unde cognoscatur, 1132. Caro servire debet spir-itui, non spiritus carni, 1131. Spiritus noster præsenter non est ubi animal, quam uhi amat, 523. Spiritus peco-ris, hominis, et angelii qui egeant corpore, 4277 et seq.

Splendori fervor preferendus, 983. Splendor triplex in S. Joanne Baptista, 984. Splendor inanis virtutum ca-vendus, 1229.

Sponsa mystice quæ, 1527, 1566. Deum amans anima, 1082 et seq., 1282. Sponsa una ex angelis et hominibus, 1362. Sponsa Domini decet esse pulchram, eruditam, et castam, 1387. Ejus decor spiritualis virtutum ornatus, isque aeternus, 1361. Item in bonis operibus, et moribus, et ordinibus, 1537. Sponsa partim formosa et nigra, hu-milis et sublimis, 1365. Unde nigra et formosa, 1350. Ejus pulchritudo cur torturi comparetur, 1410. Ejus caput intentio, 389. Uberta meliora vino, 1291. Haec sunt congratulatio et compassio, 1230, 1291, 1418. Sponsæ amor castus, sanctus, et ardens, 1283. Dilectio spiritualis, non carnalis, 1533. Ejus avititas in quarendo sponso, 1530. Devotio ac solertia in observando ejus adventu, 1459. Sponsa sponsum sub infirmitate carnis agnoscit, 1369. Quanta apud eum fiducia, 1505. Cum angelis fami-liaritas, 1284. Sponsæ Christi duæ sortes, 589. Sponsæ do-tes a sponso, 1406. Sponsæ de sponso varius loquendi modus, 1433. Sponsæ somnus qualis, 1445 et seq. Pasqua, 1390. Sponsa apud Iudeos sponsis custodienda tradeban-tur a die desponsationis ad tempus nuptiarum, 740.

Sponsus et sponsa mystice qui, 1504. Sponsi et sponsæ nomina Verbi et animæ affectiones aptissime exprimunt, 1282. Sponsi nomina, alia majestatis, alia pietatis, 1309. Sponsus cur capræ hinnuloque cervorum similis, 1455. Cur malo, 1432. Sponsi lilia quæ, 1511 et seq. Sponsi qua-tuor unguenta, 1338. Varia cubicula, 1342. Lectulus quis, 1352. Sponsus frusta quasitus in lectulo quid in-nuat, 1533. Sponsi presenta quibus concessa, 1384. Illius in nobis indicia, 1383. Qui ad spansi amplexus sunt in-habiles, eum at medicum requirant, 1384. Desponsari Domino angelorum supra hominem, 1410. Sponsi conso-latio quibus concessa, 1384. Pasci a sponso quam dulce, 1388. Sponsus pascitur cum illi obeditur, 1518. Sponsi et sponsæ intentio mutua, 1505. Sponsi leva, merita; dex-tera, premia, 563. Sponsi ubera, longanimitas et benigni-tas, 1289. Sponsus unde tantum sibi conciliavit amorem, 1511. Sponsi saltus qui, 1449. Sponsus salit in angelis bonis, non in malis, 1432. Sponsi semite quam ignota, 1526.

Stabilitatis obligatio qualis, 518. Stabilitatis voto non aduersari missio superiorum, sed observantiarum diver-sitas, 24. Sine morum conversione monacho inutilis, 70. Stabulum Christi mundi vanitatem damnat, 782.

Statio Christi angeli, et hominis diversa, 952. Statio Seraphim incommutabilitatem denotat, 948.

Status quatuor hominum, 1125. Status quinque homi-num sub Deo, 1101, 1103 et seq. Status hominis triplex sub diabolo, 1102. Status quatuor hominis ante conver-sionem, 1101. Status nature integræ, 1089. Nature corrup-tæ, 1089. Gloriæ post resurrectionem, 1089.

Stellis comparantur virtutes, 1363.

STEPHANUS (S.) martyr apud homines, 787.

STEPHANUS abbas Cisterciensis, 14 n., 53, 57. Biblia emendat, 692.

STEPHANUS abbas S. Joannis Carnutensis patriarcha Jerosolymorum, 48 n., 83 n., 171 n.

STEPHANUS abbas Regniacensis, 377.

STEPHANUS episcopus Eduensis, 62 n.

STEPHANUS episcopus Mettensis, 173. n., 331. Quo anno

electus et mortuus, 43 n. Pacem Ecclesiæ reddit, 44.

STEPHANUS episcopus Parisiensis, 159, 160, 460, 477. A rege Francorum vexatus, 53 et seq., 54. Ejus controver-sia cum Stephano de Garlanda, 577. Obitus, 208 n.

STEPHANUS episc. Prænestinus cardinalis, 202, 207 n., 208, 225, 228 n., 303.

STEPHANUS de Garlanda dapifer Ludovici VI regis, 53 n. A Bernardo conversus ad Christum, 81 n. Controversia inter ipsum et Stephanum episcopum Parisiensem, 383.

STEPHANUS de S. Germano canonicus Antissiodorensis, 377.

STEPHANUS diaconus Antissiodorensis, 269. Auctor ir-religiosi testamenti Hugonis episcopi, 269.

STEPHANUS de Mercurio abbas Casæ-Dei, 190.

STEPHANUS rex Anglorum, 229 n.

STEPHANUS Rorici filius, 210 n.

Stephani (S.) Cadumensis monast. 136 n.

Stephao (S.) Divisionis monast. 62. A canonico regularibus quando habitatum, 62 n. Illius ecclesia a Godofrido Lingonensi episcopo consecrata, 166 n. Controversia inter canonicos S. Stephani et monachos S. Se-quani sopita, 62 n.

Sterilitas sola ad damnationem sufficit, 109. Sterilitatem animæ in seipo deplorat S. Bernardus, 1377.

Studentum variæ fines, 1400. Studia spiritualia quæ, 1442.

Studium litterarum non debet retardare vitæ religiose propositum, 36. Studia litterarum approbat S. Bernardus, 1399, 1402. Studia Bernardi per Gerardum fratrem libera, 1344. Eorum incitator, adjutor, examinator, 1353.

Svavitas Christi attrahit omnes, 1024.

Subdiaconatum conferunt quinque primi abbates ord. Cistere, 478. n.

Subdiaconorum calibatus, 193 n., 194.

Subditorum communum non proprium quere debent praediti, 430.

Subjectionis utilitas, 902. Eam prædicat S. Bernardus,

92. Subjectionis dedigatio prælationalis reddit indignum, 474.

Subjectionis abbatii exhibenda nulla in professione men-tio, 23. Subjectionis voluntatis nostræ humilitatis summa, 1138. Subjectionis triplex, 1138. V. Humilitas.

Sublimitat titulus summo pontifici, 399. Archiepisco-po, 323, 348. Imperator, 374. Regi, 256, 373. Sugerio abbatii et proregi, 338.

Subprior apud Cluniacenses, 212.

Subreptio obtenta rescindenda, 263, 264.

Subtractio rei quam amas, augmentatio desideri est; et quod arduentius desideras, tigris cares, 1441. Subrahit se Deus ut avidius queratur, teneatur fortius, 1327, 1530.

Subverti in proposito et averti a proposito quid, 367.

Sudor Christi in horto, 883.

Suessione concilium adversus Abelardum, 640. In Suessionensis episcopi electione non conveniunt clerici 273.

Suffraganeorum causæ per metropolitanum decidenda, 175.

Suffragia sanctorum nobis imploranda et speranda qua-tuor ex causis, 1042 et seq. Suffragia pro defunctis, 689.

Suffragis honoræ indignum qui eorum non acquiescit consilis, 366. Suffragiorum sue domus Communum im-peratorem particeps facit S. Bernardus, 374.

SUGERIUS abbas S. Dionysii, 205, 339, 538 n. Bernardi amicus, 209, 262. Ejus ordinatio, 78 n. Excessus ante conver-sionem, 78, 79. Conversio, 77, 78. Elogium, 262, 289 et seq., 340. Magnitudinis titulus illi datus, 332. Item majestatis, 333 n. Sublimitatis, 338. Sanctitatis, 340. A Ludovicis rege Roman missus, 78 n. Regis vices gerit in regno Francie, 333 n., 338. Comitia regni indicit, 338. Eum hortat Bernardus ad causam reipublicæ fortiter agendam, 338 et seq. Ejus zelus et studium pro bono com-muni, 338. Mala regni immerito ipsi imputata, 340. Om-nium ecclesiæ custodia et commissa, 332. Canonicos regulares in Parisiensi S. Genovefa ecclesia pro mona-chis, quos Eugenius III induci præceperat, instituit, 332 n. Ejus obitus, 262 n.

Suggestiones male quam sollicite repellenda, 1132.

Superbiæ typus

aut negare consensum, 822. Tentationibus vel adversis non cedendum, 1018. Dei Providentia in moderandis temptationibus, 836. Tentatio triplex, earumque remedium 907. Tentationes quatuor, 835, 836 et seq., 1065, 1391. Quatuor temptationibus quatuor vultus opposita, 870. Tentatio conira spem occultam, sed gravissima, 868. Tentatio vanae gloriae quomodo extingenda, 869. Tentationes Christi quatuor, 868. Tribus tentationibus diabolus Christum agressus est, 837.

Tentationes Ecclesiae quatuor, tyrranorum, haereticorum, malorum clericorum, et Antichristi, 858 et seq. Tentationum ultima persecutio, 869. Tentationes incipientium aperte, proficuum occultae, 1484 et seq. Varia earum genera, 1484. Perfectos tentat diabolus sub specie boni malum persuadens, 837, 1390. Tentatio perfectorum palliata iniquitas, 1392 et seq. Alia piorum de vita longitudo, 1083. Tentat monachos diabolus, aliquando austriaca, aliquando remissiora suadendo, 1128 et seq. Tentationes converrorum, 487. Tentationes ares initio conversiorum insurgunt, 1004. Tentatio de rebus vita necessariis, 868. Aspidi comparatur, 868. Relinquentibus omnia prima solet esse tentatio de molestia carnis, 1026.

Tentatio prima novitiorum pusillanimitas, 836. Ex rigore religiosi, 1218. Non ipsa afflictio, sed ipsius timor tentatio est, 836. Tentationum antidotum, 830. In consolatione et tentatione quomodo se gerendum, 1332. Novitiorum cautela in temptationibus, 831. Tentationis initio resistendum, 822. Recurrendum ad orationem, 822. Deum in temptationibus suis tanquam proprium habent singuli electorum, 830. Tentationum remedium, Christi passionis meditatio, 299. Ad Mariam confugiendum, 743. Angeli invocandi, 864. Tentationis Victoria, testimonium celestis generationis, 906.

Tepiditas abicienda, 925. In monachis damnatur, 98. Unde oriatur, 916. Eius causa fidei languor, 1230. Quam perniciose religiosis hic teper, 101.

Tepidus religiosus nec colesti, nec terrena, fruitur consolatione, 123, n. Tepidorum religiosorum indicia, 1141. Tepidorum et ferventium religiosorum disserimen, 924. Tepidos religiosos arguit secularium in terrenis fervor, 343. Tepidi et languidis quomodo subinde succurat Dominus, 1384.

Terra maiestate Domini replenda excluso Satana, 945. Terra et celi Diserimus, 1050. In terra oritur, moratur, et morimur, 1049. Terrae hærere homine indignum, 1348. Terra sanctæ infelix status, 373. Terra nomine corpus designatur, 1026.

Terrena non satiant, 489. Possessa onerant, amata inquinant, amissa cruciant, 107. Desipunt sapienti celestia, 120. Terrenorum amor celestem impedit felicitatem, 107. Terrenorum satislatem non parit copia, sed contemptus, 489. Sæcularium in terrenis fervor religiosos tepidos arguit, 343. Terrenis contemptus querenda celestia, 277. Terrena fastidiens meretur aeterna, 877. Terrenis haerentes similes submersi et pereuntibus in aquis, 717. Exhortatio ad contemptum terrenorum, 107.

Terre pios eur daemon aliquando permittatur, 841. Amici officium terrere salubriter, 27.

TESCELINUS abbas Lesciensis, 358 n.

Testimonia sex divinis attribuis perlubenda, 1232 et seq. Testimonium in celo ad discernendos angelos beatos a reprobis, 908. Testimonium in terra ad discernendos justos ab impiis, 909. Testimonium Trinitatis, 908. Testimonium aquæ, sanguinis, et spiritus, 907. Testimonium conscientia in tribus, 971.

THEOBALDUS archiepiscopus Cantuariensis vir boni testimoni, 197, 233, n. 235, 325 n.

THEOBALDUS episcopus Parisiensis, 208 n. 399.

THEOBALDUS M. Campaniæ comes, 167 n., 203, 205, 206 et seq. 209, 210, n. 265, 288. Elogium ejus, 374. Justitia ejusdem et legalitas, 51. Mathildam desponsata habuit, 139 n. Tutor Ludovici Junioris, 165 n. 166 n. Pacis amator, 323. Constans pro veritate, 50. Pax inter eum et Ludovicum Juniorum reformata, 203, 204, 208. Pectus ejusdem regis eum eo de civitate Catalaunensi, 206 et seq. Episcopo Lingonensi hominum facit, 51. Rixa ejus cum Radulfo comite Viromandensi, 209, 291. Concilio Senonensi interest, 310 n. In S. Bernardum beneficis, 49. Sollicitus de ejus infirmitate, 49. Ab eodem rogatus pro Humberto, 47. Rejecitur, 49. Arbitrus cum Gaufrido Carnotensi, 200 n. Eleemosynas ejus non vult distribuere S. Bernardus, 366. Pro admisso Petro Bituricensi archiepiscopo male a rege habitus, 200 n. Rogat pro ecclesia Molismensi, 621. Latiniacensis monasterii advocatus, 227 n. Ibidem sepultus, 227 n.

THEOBALDUS notarius archidiaconus Parisiensis an autor necis Thomas prioris S. Victoris, 159 n., 160. THEOBALDUS princeps Burgundionum, 200 n.

THEOBALDUS prior Arremarensis 713. Theoderici (S.) monasterium a regiis ministris expiatum, 208 n.

THEODERICUS abbas S. Eligii Noviomensis, tum episcopus Ambianensis, 382 n. Socius peregrinationis in terram sanctam a rege postulatus, 383. Ejus elogium, 383.

THEODERICUS de Avesniis. Lesciensis monasterii restaurator, 358 n.

THEODERICUS dux Lotharingiae, 173 n.

THEODERICUS comes Flandrorum, 206 n.

Theofredi (S.) abbatis horronda blasphemie, 227. Tholdanus monasterium ab Elvira infante fundatum Cisterciensibus se subjicit, 283 n. Illud repetunt Caractenses, 283.

Thol boscus ad usuarium canonorum S. Stephani Antiodorensis, 376.

THOMÆ apostoli dubitatio cum Mariae desponsatione comparata, 740.

THOMÆ monachî S. Bertini propositum transeundi ad Cistercienses, 253, 311.

THOMAS præpositus de Beverla, 111. Ejus procrastinatio de sua conversione, 416. Egregie ejus dotes, 363.

THOMAS prior S. Victoris, dimidium animæ episcopi Parisiensis, 160. Spreto episcopali honore onus portabat, 159. Vir religiosus et beatus, 159. Ejus cades, 159 et 160. Annus ejus obitus, 158 n.

THOMAS Stampensis, magister Cadumensis, 107 n.

THRONIS justior causa et copiosior materia diligendi, 1324.

Tigna domus spiritualis timor Domini, patientia, longanimitas, charitas, 1428.

Timere Deum, tota nostra beatitudine est, 1039. Timendi Dei causa ex occulto Dei judicio, 471. Timendus Deus cui nec resistere, nec abscondi possumus, 458. Timor Domini praferendus pietati proximi, 978. Deus tanto magis timendus, quanto majora ejus munera percepimus, 828. Timendum semper sanctis in hac vita; 762, 1039. Timendum cum arriserit gratia, cum abiit, cum revertitur, 1454 et seq. Quam justa timendi causa ex illicitis animi motibus, 470. Timet nihil qui Deum pretestorem habet, 829. Protectore Christo nihil timendum, 841 et seq.

Timor sapor est, 1344. Gratiae custos, 335. Aquæ comparatus, 1235, 1455. Devotio vino, 810. Timor Domini fons vita, 806. Salutis initium, 112. Quomodo initium sapientiae, 1344. Spei materia, 872. Timore minato spes proficit, 1444. Timor et cupiditas animas non convertit, 29. Charitas nunquam sine timore et cupiditate, 31. Timore ordinatus justitia est, 1184. Timor servilis, hiems; charitas, aestas, 1467. Timore prævalente nulla pax, 1444. Timor sine charitate penalis est, 1455. Timor tandem convertitur in amorem, 1189. Timori permista devotione ipsum non annulat, sed castificat, 600. Timorem devotio castificat, 31. Timoris effectus, 1111. Timore vocamus, amore justificamur, 112. Timoris utilitas contra peccati concepientiam, 810. Timor Domini excludit omnia vita, 1455. Efficacius peccato resistit, quam pudor aut dolor, 1110. Time duo humana fragilitas, pudorem et dolorem, 766. Timoris tres gradus, 1193. Timor duplex, pius, et inutilis, utriusque effectus, 91. Timor Domini triplex, 806. Tertius monachorum proprius, 807. Timor triplex, 810, 1489. Timor perversus est, quo metu aliiquid praeter Deum, aut non propter ipsum, 817. Timor judicii et gehenna, 1315. Diabolus leo piis non timendum, 866. Timendi causa triplex episcopo, 27.

Tirones minus idonei cantici canticorum auditores, 1270.

Tironenses Innocentio adhaerent, 136 n.

Toga et tunica quid differant, 714.

Tolosanorum devotio in S. Bernardum et zelus in hæreticos, 238.

TOSCA militum Templi, 547.

Tornænes clerici famosi a Bernardo conversi, 117 n.

Traditiones hominum pro indulgentiis et relaxationibus vita regularis, 97.

Trahi quid et quibus competit, 1330 et seq. Trahi a Deo libertati non officit, 617. Christus suavitate sua cunctos trahit, 1382. Trahit Deus quodammodo invitio, ut faciat voluntarios, 1333. Trahit nos Deus, aut terrendo minis, aut exercendo flagellis, 1333. Tractio a sponso, 1464.

Tranquilla mens in medio negotiorum rara avis in terris, 334. Tranquillus Deus tranquillat omnia, 1345.

Transitus ad aliud monasterium quando licet, quando non expedit, 518 et seq., 519. Ad aliud ordinem quando licetus, 24. Transitus ad aliud monasterium majoris perfectionis gratia permisus, 69. Transitus ad aliud monasterium aliquando improbat S. Bernardus, 45, 46, 540. Transitus ad monachos canonicos regularibus licitus, 14. Transeunte ad aliud monasterium strictius, ad primum

redire non debent, 100. Transitus ad laxiora apostasia censemur, 2, 5 n.

Trecense concilium anno 1128, 51 n.

Trevirensis episcopi fidelitas erga sedem apostolicam, 300. Ecclesiam S. Maximini de manu laica eripit, 300. Trevirensis populus dura cervicis, discordie amans, 173. Trevirensis provincia corruptio, 173, 175.

Tribulatio præseus via gloria, 878. V. Afflictio. Tribulatio piis est consolatio, 827. Tribulatio utilis et necessaria, 876. Tribulati bonum, dummodo sit Deus nobiscum, 876. Deum nobiscum esse in tribulatione probat ipsa tribulationis tolerantia, 874. Tribulatus Deus portat, 827. Tribulationis in boni et malis dispar effectus, 45. In tribulatione futura cogitanda, 876. In tribulatione spes gloriae veluti messia in semine, 876. Perfectorum est gloriari in tribulatione, 45.

Triduum Christi moraliter, 895. Triduum mysticum quo sustinendus est Salvator, 938. Tridui ante Pascha sanctitas, 890.

Trinitatis unitas super omnes unitates, 433. Trinitatis singulis personis æque convenientia nomina essentialia, non notionalia, 647. Aequalitas perfecta in personis Trinitatis, 646, 648. Trinitatem scrutari temeritas, credere pietas, nosse vita eterna est, 453. Trinitatis perfecta cognitio vita eterna est, 928. Trinitatis mysterium sola fide comprehenditur, 453. Trinitatis vestigium in anima rationali, 1180. Trinitatis operationes in nobis, 567 et seq. Trinitatis triplex operatio, 1214. Trinitatis operatio in Incarnatione, 1190. Trinitas varia, 1181. Trinitates octo, 1242.

Tristitia hic letis permista, 880.

Tristitia non omnis interdicta, 813 et seq. Tristitia Deum inhonorat, 940.

Trium-Fonti monasterium Ord. Cist. in diœcesi Catalaunensi, 69 n.

Triumphati mundi testimonium, 908.

Trinchinense monasterium prope Gandavum, 366, 367 n., 368.

Tunica inconsutile fidem designat, 186. Item Ecclesie unitatem, 307. Tunica monachorum olim apud plerosque alba, 714. Tunica et toga quid differant, 714. Tunicae Cisterciensium pellicies Cluniacensium oppositæ, 2.

TUROLUS abbas Trium-Fontium, 70 n., 286. Fama ejus similia, 287. Resignatio officio Rievalem sededit, 287 n.

Turpidus nihil deerit ad confusione, 436.

TURSTINUS archiepiscopus Eboracensis, 100 n., 229 n., 293.

Cupit dimittere curam pastoralem, 297. Ejus labores in reformando monasterio B. Marie Eboracensis, 389 et seq.

Turtur avis pudica, 1410. Polygamiam redarguit, 1470.

Cur oblatia in purificatione, 1470. Turturis vox prædicatio est castitatis, 1470. Turturi cur comparetur sponsæ pulchritudo, 1410.

Tutum hic nihil, 1390.

Typus pro typhus, 246 n.

U

Ubera sponsæ meliora vino, 1291. Sunt congratulatio et compassio, 1239, 1243, 1291. Ubera duo sponsi, longanimitas et benignitas, 1289.

UBERTUS episcopus Lucensis, 374 n.

UDO abbas S. Petri Carnotensis, 495.

ULGERIUS episcopus Andegavensis, 191 n.

Vita et scientia venerabilis, 312.

Ut officio suo restitutor, intercedit Bernardus apud Innocentium papam, 312.

Ultionem peccati tardat Deus, ut commendet patientiam, implet electionem, et confermet charitatem, 941.

Servorum injuria ut ulciscenda, 84.

Ulydiæ comes, 678.

Umbræ comparatur fides, 1383. Umbra Christi, caro ejus, 1328. Caro ejus et fides, 1433. Desiderabilis, 1433.

Umbrarum declinatio quid, 1520.

Uncio crucis, 1071. Uncio vita religiosa quanta, 110.

Uncio Chrysii, 815. Christus cur noluerit corpus suum ungi in sepulcro, 1214, 1300.

Uncio extrema sacramentum, ejus effectus, 681.

Unguentum quatuor sponsi, 1338. Unguentum triplex, compunctionis, devotionis, et pietatis, 1208 et seq., 1210 et seq., 1292, 1301. Unguentum contritionis unde conficiatur, 1292. Ejus vis et fragrantia, 1292. Item devotionis unde conficiatur, et quibus competit, 1293 et seq.

Unio perfectorum cum sponso, 1307. Hominis cum Deo est voluntatem consensio, 1517. Manducare et manducari necessaria ad unionem, 1515.</p

misericordia viae Domini, 859. Verus dies qui non novit occasum, eterna veritas, et vera aeternitas, 875.

Vermis immortalis damnatorum, 456. Conscientiae hic non suffocandus, 481.

Versaciensis conventus pro negotio crucis, 373.

Vestium vanitas, lepra superbie, 903. Vestium luxus in episcopis notatur, 463 et seq., 464 et seq. Item in clericis, 434 et seq. In monachis, 537 et seq., 754. Vestium decor vestitum non decorat, 422. Pullae et candide ex sequo vitande, 221. Nigris utebantur Hispani in funere, 222. Veste monachorum quales esse debeant, 391. Cujus coloris, 714. Nigræ magis eos decent, 222, et seq. Antiquis Patribus usitate, 221. Vestibus a Regula concessus aliquæ possunt addi, 217. Veste Cluniacensium, 5 n. Vestium diversitas in colore discidi causa Cluniacensium inter et Cistercienses, 220. De vestium colore inanis disputatio, 220 et seq. Albas olim ferebant sacerdotes, 221, 222.

Vestutus triplex, 1197.

Vexacionem non sentire, hebetati cordis indicium, 410.

Viae multæ et diversæ, 857. Viae hominum, necessitas et cupiditas, 857. Viae daemonum, præsumptio et obstinatione, 858. Viae angelorum, ascensio et descensio, 858. Viae Domini que et quales, 1126. Nempe misericordia et veritas, 859. Item confessio et obedientia, 1165. Eas imitatur homo per compunctionem et confessionem, 860.

Viam Domini incedunt tria hominum millia, 1200. Viae angelorum quomodo tendant ad imitandas vias Domini, 860. Vias daemonum quomodo incurramus, 860. Via bona et mala; utraque quomodo una, 570 et seq. Via lata, via non est, 1084. Via redundi ad Deum, 368. Illius compendium, 593. Christus via, 620. In via vita quo cito, eo facilius currit, 343.

Viatricum et confessio moribundi, 678. Viatrico præmissa unctio extrema, 689.

Vicarius Christi S. Petrus, 422. Papa Christi vicarius simpliciter dictus, 249, 444, 474, n. Item Petri vicarius, 178 n. Et Vicarius SS. Petri et Pauli, 242. Episcopus item dictus Vicarius Christi, 479. Imo et abbas, 62.

Vicissitudo sola placet in creaturam, 1109. Vicissitudo praesentia et absentiæ sponsi, 1384. Vici situdo tentationis et consolationis piis utilis, 4090.

Viconiense monasterium a Widone fundatum, 250 n. Laudunensi S. Martini subjectum, 150.

VICTOR (S.) angelis familiaris, 966. Reficit nos exemplis, protegit meritis, laetificat signis, 964. Quædam ejus mirabilia, 963 et seq. Ejus corpus in monasterio Artemensi, 357. 963. Oratio a deum, 966. De eo Bernardi officium et sermones duo, 358.

VICTOR antipapa, 296 n. Anacleto subrogatus, 5 n.

Victoris (S.) monasterium Parisiense ord. S. Augustini, 362. Illud Sugerio commendat S. Bernardus, 332.

Victores in agone Christiano cur tam pauci, 906. Victoria fides qua, 906.

Victoria a Deo speranda, non a propriis viribus, 548. Aliquando sola perditur, fuga, 7. Summum victoria genus divina cedere majestati, 179. Fide vincimus hostes, 906. Triumphi mundi testimonium, 900. Tentationis victoria. testimonium celestis generationis, 906. Christi victoriae insignes, 892.

Videre gloriam Dei, et videri, est perfectorum, 1481. Credere videre est, 1511. V. Visio.

Vidua unde bona estimetur, 278. Ei qualiter vivendum, 278. Nuptias ei repotere licetum, 1496. Lieet viduitas sit gloriosa, 278. Viduarum causas præ alius curare debet juxta, 415.

Vigilantia pastoribus necessaria, 1240.

Vigilandum nobis studiose, 856.

Vigilia aeterni sabatissima est præsentis tempus penitentiae, 1058. Vigiliae festorum quomodo celebranda, 987. Vigiliarum utilitas, 1488. Vigilia nocturna Cisterciensium quam prolixa, 396, 1401. Vigiliae tres noctis tropologice exposite, 763.

Villare monasterium ord. Cist. 251 n.

VINCENTII. martyris fortitudine in tormentis, 1220.

Vincentii (S.) monast. Lauduni, 385 n.

Vindocinensis ecclesia proxime sub ptestate summi pontificis, 281 n.

Vinea Domini Ecclesia, 1490. Seu fideles populi, 1375. Ad ejus custodiam quis idoneus, 1377. Vineæ proprietates Ecclesia applicatae, 1375 et seq. Vineæ Engaddi allegorice plebes Ecclesia, 1420. Vineæ stulto non est, 1482. Sapienti est vita sua, 1482. Justus quomodo vinea, 1482. Vineæ sunt animæ, quarum flos opus, odor, opinio, fructus martyrium, 1473. Vineæ comparantur spiritu ferventes, 1474. Vineæ quæ floruit, proiectiores, 1484. Florenti novitii in religione, 1483. Item primifideles, 1474. Vineæ fructus charitas, 1474. Vineæ florentes serpentes fugant, 1473.

Vinum sanctificatur per corporis Christi contactum, 71 n. Vinum raro bibunt Cistercienses, 6. n., 1068. Timotheo quomodo ab Apostolo permisum, 1379. Pigmentatum apud monachos improbatum, 536. Vinum mysticum, 933. Vino charitas comparatur, 1233. Vinum bonum sanctæ voluptatis, 1121. Vinum angelorum, pœnitentium lacrymae, 1376. Vino similis carnalis affectus, 1291. Vinum carnalis illecebæ, 1121. Vinum et oleum nostris vulneribus Christus infudit, 1317.

Virginitas flos horti, 1430. Virtus angelica, 1813. Ejus prærogativæ in praesenti et futuro, 121, 122. Virginitas laudabilis, sed magis necessaria humilitas, 734. Utriusque pulchra connexio, 734. Virginitas non omnium est, sed multo pauciorum cum virginitate humilitas, 733. Sine humilitate laudem apud Deum non habet, 1182. Virginitas primiceria Maria, 1008. Virginitas votum in Maria, 737, 746 et seq., 750, 1095, 1009. Virginitas cum fecunditate in Maria mirabilis, 735. Virginem non decebat parere nisi Deum, nec Deum nasci nisi de Virgine, 736. Christus virgo, virginis filius, virginumque sponsus, 1369. Virginum decor quantus, 121. Virginum ornatus perpetuus, 122. Virginum ornatus, verecundia et disciplina, 122. Virginum est semper esse pavidas et nunquam securas, 747. Virginem non esse magis expedit, quam de virginitate insoloscere, 735.

Viride-Stagnum monasterium in Scotia, 688.

Virtus dies, 1436. Stellis comparatur, 1363. Est cognata sapientia, 1564. Utriusque discrimen, 1564. Virtutis definitio, 1563. Virtutes sunt ordinatae affectiones, 610.

Virtus gradus ad gloriam, 963. Illius merces, fama bona, 128. Ob se ipsam sectanda, 823. Illustrior est quam nobilis prosapia, 121. Illustrior in nobilis claret, 121. Virtutum ornatus spiritualis, spouse decor, isque aeternus, 1361. Virtutes et exercitia angelis grata, 1021. Virtutes angelicae eur sic dicta, 1323. Virtutes non prodigia a nobis exiguntur, 964. et seq. Virtus in pace acquiritur, in pressura probatur, in Victoria approbatur, 131. Exercitata clarior, 1364. Virtutum stabile fundamentum humilitas, 458. Vera divitiae non opes, sed virtutes, 726. Virtus cum opibus dum vivere non potest, 386. Sine Christo nulla vera virtus, 1338. Cum virtus crescere nescit, 1467. Virus ejus vana gloria, 639. Virtutum falsarum note et indica, 727 et seq. Vera virtutes nullæ in Ethniciis, 1338. Nostræ in hac vita non prorsus defecatae, 1520. Earum splendor inanis cavendus, 1229. Virtutis aliena pia emulatio, 1453. Virtutum inter se connexio, 413 et seq. Virtutum cardinalium necessitas, 424, 486. Ipsius medium qui competit, 413 et seq. Virtutes cardinales in Maria, 1186 et seq. Virtutes quatuor tentationibus quatuor apposite, 870. Virtutum contentio post Adæ peccatum, 974 et seq. Virtutis divinae hostes nostros vincimus, 943.

Visio beata, meridies, 1389. In celis quam beata et suavis, 1380. In ea intellectus noster totus in Deum fereatur sine discursu, 456. In hac vita impossibilis, 1474, 1380, 1405. Visio Dei quæ competit beatis, viatoribus, antiquis patribus et piis viris, 1380 et seq. Visio Dei duplex, in majestate et in humilitate, 943. Qualem requirat anima pia, 1382. Sanctitatis via tendendum ad visionem majestatis, 770. Requirit ardens desiderium, 1381. Pudicos aspectus, 1257, 1380. Ad videndum Deum oculus mentis triplici est inquinamento purgandus, 1028. Fides mundat et preparat oculum mentis ad videndum Deum, 1413. Visio est charitas, 1556. Deus quomodo videndum in creaturis, 1037. Visio an fraudet meritum fidei, 1534. Visio Christi apud Isaem diversa, 951.

Visitatione diocesis per S. Malachiam, 676. Hanc obit pedes, 676. Visitations monachorum ab antiquis quam dissimiles, 535 et seq. Visitations sponsi quam occulta, 1528. Quid facto opus, ut visitemur a Deo, 1460. Visitations divinae tempus sollicito observandum, 1460. Illius testimonia quænam, 1460, 1461 et seq. Visitatio sponsi quam timida, 1530.

Visui et auditui nemo putat fidem esse negandum, 470. V. Oculi.

Vita est internus ac naturalis motus, vigens tantum intrinsecus, 604. Vita qua vivimus, magis mors est; nec simpliciter vita, sed vita mortalism, 875. Ex quo incipimus vivere, incipimus mori, 875. Vita præsens quam incerta, 1086. Quam fallax, 1083. Versatur inter spinas et aculeos, 1432. Ejus miseria et pericula, 660, 873, 923. Est exsilium, 1449. Et velut Septuagesima captivitatis, 812. De vita et morte piorum æqualiter luget et gaudet S. Bernardus, 359. Vita tedium quale in sanctis, 182. Piorum tentatio de vita longiturnitate, 1085. Ille malis non expedit, 1083. Nec sibi promittenda, 424. Vitam brevem ad voluntatem, longam ad pœnitentiam sibi fingunt carnales, 1085. Vita prioris dama ut emendanda, 1093. Vita anime corporis vita preferenda, 468. Vita bona in quo, 989.

Non nisi in conversione est, 477. Vera vita, vita æterna, 875. Quanta ejus præmia, 771 Quoad animam, 1296 et seq.

Vita spiritualis indicia, 899. Vera animæ vita Deus, 855. Vita cordium Jesus, 1531. Vivendum Christo, 149. Dignus morte, qui ei recusat vivere et esse, 1326. Vitam Christo debemus multis rationibus, 1128 et seq. Vitam nostram sibi totam vindicat, qui pro ea posuit suam, 149, 150. Non vivit qui non diligit eos inter quos vivit, 1106. Vita mixta commendatio, 1001. Vita sanctorum quasi mensa plena ferulis, 964. Vitæ sanctorum ad quid nobis utiles, 637. Vita sua sapientia est vinea, 1482. Vita stulti mors est, 1482. Vita sæculorum, 769. Vita monastica sæcularibus ludus, 93.

Vita arborum et animalium, 1550. Duobus modis vita ex corde procedit, 1204.

Viterbiæ, urbs Italiae, 1359.

Vitis, V. Vinea.

Vita in nobis pullulare non cessant, 1467 et seq. Vitorum quadruplici morbo laborat anima, 1234. Contine amputanda, 1467 et seq. Initio extingueda, 1486. Virtutum nominibus non pallienda, 21. Quæ nos fallunt sub specie viri, vulpes sunt, 1485 et seq.

Vivere in umbra et sedere quid differant, 1434.

VIVIANUS abbas Altae-Cumba, 59 n.

Vizelienses monachæ a clientibus Nivernensis comitis se infestati, 337. In manu valida reformati, 153.

Vocationi divinae non resistendum, 241. Vocatio ad curam animalium quibus indicis agnoscat, 1464. Quales Deus vocet ad ecclesiæ ministeria, 492. Vocatio religiosa ex Deo, 724. Quantæ facienda, 1015, 1139 et seq. Vocati ad religionem, et non acquiescentes, de salute periclitantur, 9 n. Vocatio peccatoris et illuminatio quomodo fiat, 113 et seq. A timore incipit, 113.

Voluntas est motus rationalis, et sensu presidens, et appositus, 604. Illa proprie dicitur cui assentimur, et cui se liberum inclinat arbitrium, 903. Ei soli competit libertas; qua non potest privari, 605. Nec cogi, 1552. Nisi se ipsa, 618. Voluntarium tamen minuit vellemens concupiscentia, 1551. Voluntas et opus quando rata, 788 et seq. Voluntas ad salutem homini non sufficit, quamvis sine ea salvari nequeat, 617. Velle ex libero arbitrio, velle bonum ex gratia, 610. An libertati præjudic velle habere voluntatem bonam, et non posse, 607. Voluntas redendi ad Deum ex gratia, 1560. Voluntarium ab appetitu diversum, 604. Velle mente ire est, 1200. Voluntas sola miseris vel beatitudinis capax est, 603. Ejus mutabilitas, 92. Duplex infirmitas, 619. Morbus triplex, 482. Ruina triplex, 1180. Voluntatis conversio et ordinatio quid, 611. Injustia duo probant, vel cum peccare, vel cum impune peccasse libet, 615. Triplex illius bonum, 611. Voluntas sana, regnum Dei, 369. Voluntas bona quæ, 1062. Eam habet qui vult habere, 607. Ejus quatuor gradus, 1237. Impedimenta, 1237.

Voluntas homini media inter divinam, et carnis appetitum, 617. Unio hominis cum Deo est voluntatum conscientia, 1517. Haec voluntatum conformitas maritat animam. Verbo, 1557. Voluntas Dei fit de omnibus, et per omnes, sed non in omnibus, 951. Varia ejus in nobis impedimenta, 824 et seq. Cum certo non innoscit, quid agendum, 1138. An ei committere debeamus æternam damnationem, 339 n., 370. Voluntatis scrutatio tenuit quam majestatis, 1480 et seq. Voluntatem propriam Christus deseruit, ut ex bona fieret melior, 904. Voluntatis propria abdicatio, 763, 937, 1022 et seq. Deo reddenda pro summis ejus beneficiis, 1129. Ejus dama, 901. 903 et seq., 1138, 1518. In Deum quam crudelis et iniqua, 904. Nos sola a Deo potest avellere, 1107. Hominem subiicit diabolus, 1108. Vipera est pessima, quæ sola dannare potest animas nostras, 1108. Cesset, et infernus non erit, 903. Duæ ejus filie insatiables, 1126. Voluntatis propriejejunum Deo ingratum, 1518. Voluntas propria homini jugum importabile, 30 et seq., 599. Justum est, ut qui a Deo noluit suaviter regi, pœnaliter a seipso regeretur, 30. Voluntatem propriam sequens anima est sub se ipsa, 1101. Illius amatores notantur, 1325. Dimitentes eam nihil amittimus, 901. Eam relinqueret, quam difficile, 1203. Voluntatis plena subiectio impossibilis in hoc mortali corpore, 1138. Est humilitatis summa, 1138. Voluntas propria est, quæ nec Deo, nec hominibus communis est, sed tantum nostra, 903. Voluntas communis charitas est, 901. Voluntas damnatorum Deo opposita, 453. Voluntas mala in damnatis perseverat, 615.

Voluptatum fugam docent Christi vagitus et lacryme, 782. Voluptas corporis malum est bonum vero afflictio, 782. Voluptas in bonis corporis nulla sincera, 609. Voluptatum huius mundi vanitas, 394. Quæ sunt exiguæ, 483 et seq. Voluptas modica pietatis non modica jactura,

345. Voluptas peccati brevis memoria amara, 479. Voluntas peccati pertransit, fœditas permanet, 456.

Vovere voluntatis, vota reddenda necessitatibus, 501. Juste exigitur ad solvendum, qui non cogitur ad vovendum, 10. Voti dilatio periculosa, 416. Voti dilati aut frustrati reus, Deo injurias, non homini, 117. Votum Bernardus appellat propositionis intrandi religionem, 1 n. Monachus an posuit ad aliud transire monasterium pretextu voti, quod ante professionem fecerat, 367. Vota minoria non debent impetrare majora, 60. Voto dimittiendi episcopatus non tenetur episcope, 297. Votum virginitatis in Maria, 737, 746 et seq., 750, 1009.

Vox Dei, inspiratio ejus, et justi timor incussio, 1447. Non sonat in foro, non auditur in publico, 115. Omnibus se offert, 479. Vox animæ, desiderium, 1527. Voces suas habent affectus

pus, 424. Zeli effectus, 1366. Magnanimi zelo et fide magna audent et obtinent, 1386 et seq. Zelus discipline religiosis inculcatur, 986. Injurius est Deo, qui zelum ar-

tioris vite in aliis impedit, 25. Quam longe absumus a zelo et fervore martyrum, 1056. Zelo pleni vineæ sunt 1474. Zelus intentus et immissus, 1508, 1509.

NOMENCLATOR

VOCUM EXOTICARUM IN S. BERNARDO.

Addextrare, serm. 77 in Cant. num. 1, hinc inde assister. *Angariare*, in epist. 258. Cogere, adigere ad ministerium. *Barricanus*, in Apologia ad Guillelmum cap. 9. Mattæ genus. *Vide ibi notas*. *Cancellarius*, in epist. 311, etc., et *Capellanus* in lib. iv De consid., num. 22, utraque nota et alibi obvia. *Carenum*, lib. II Vita S. Bernardi, cap. 1. Vini dulcis cocti genus. *Casamentum*, in epist. 39. Prædium beneficiarium. *Cassare*, epist. 178. Irritare et infirmare. *Charitative* in serm. 37 in Cant. *Colare*, serm. 72 in Cant. num. 3, et tract. De diligendo Deo, cap. 11, num. 33. Haurire et sorbere aliquid, ut in Evangelio Matth. xxiii, *excolantes culicem*. *Complices*, serm. 77 in Cant., num. 4. Conscii et socii scelerum. *Cuculla*, in Apolog. cap. 1. Vestis monasticae genus. *Deplanctus*, epist. 407. Querela multa. *Diffidare*, epist. 222. Bellum alicui indicere, hostem renuntiare. *Epilogare*, lib. IV De consid., cap. 7. *Episcopari*, epist. 272. *Episcopum*, epist. 131. Episcopatus. *Forefacere*, tract. De erroribus Abelardi. Crimen committere. *Galabrunum*, in Apolog., cap. 9. Panni genus. *Vide ibi notas*. *Garciones*, *ibid.*, cap. 10. Famuli. *Grangia*, epist. 253. Villa rustica, prædiūm. *Grisea pellicea*, epist. 2, num. 11. Subnigra. *Grossæ vestes*, epist. 209. Apolog., cap. 9. *Grossus intellectus*, serm. 60 in Cant. num. 5.

Guerra, epist. 220 et alibi. *Gyrovagi*, epist. 58. *Homagium* vel hominum, epist. 39. *Imbanniri*, epist. 253, num. 9. Proscribi, interdici, excommunicari. *Induciare*, epist. 303. Moras nectere. *Isembrunum*, in Apolog., cap. 9. Panni pretiosioris genus. *Note ibi*. *Lugius*, epist. 317. Domino suo adversus quemlibet astrictus. *Maneries*, epist. 402. Modus agendi. *Matta*, Storeæ genus. *Monachari*, epist. 261. *Officiales*, lib. IV De consid., num. 23, et in Cant. *Palefridus*, epist. 104. Equi genus. *Passagium*, epist. 119. Telonii genus a viatoribus exigunt. *Pausare*, serm. 18 in Cant. *Repatriare*, epist. 168, lib. V De consid., num. 2, serm. de Ascens. *Sapa*, lib. II Vita S. Bernardi, cap. 1. Potus genus. *Seaccorum ludus* in lib. ad milites Templi, cap. 4, num. 7. *Summarii*, lib. IV De consid., num. 4. Equi oneriferi. *Torneamentum* in lib. I Vita, cap. 11. Ludicræ pugnæ genus. *Transalpinare*, epist. 245 et serm. 1 De Adventu, n. 10. *Typhus*, epist. 247. Superbia. *Vadium*, serm. 2, in vig. Nat. Domini, num. 5. Pignus. *Vanitare* tract. De moribus episc., cap. 2. Unde apud Augustin. *Vanitas vanitantum*. Non ergo vanizare hic legendum, ut Juretus putat in notis ad Ieronim. epist. 66.

ORDO RERUM

QUE

IN HAC VOLUMINIS PRIMI POSTERIORI PARTE

SEU TOMIS III ET IV

CONTINENTUR.

S. BERNARDUS ABBAS CLARE-VALLENSIS.

Præfatio in tomum tertium.

SERMONES DE TEMPORE.

IN ADVENTU DOMINI.

Sermo I. — De adventu Domini, et sex circumstantiis eius. 35
Sermo II. — De verbis Isaiae ad Achaz, *Pete tibi signum a Domino*, etc. 40
Sermo III. — De triplici Domini adventu, et de septem columnis quas in nobis erigere debemus. 43
Sermo IV. — De duplici adventu, et studio verarum virtutum. 47
Sermo V. — De medio adventu, et triplici innovatione. 50
Sermo VI. — De triplici adventu, et carnis resurrectione. 52
Sermo VII. — De triplici utilitate adventus Domini. 54

DE LAUDIBUS VIRGINIS MATRIS.

Homiliae quatuor super, verba Evangelii, *Missus est angelus Gabriel*, etc. 55

IN VIGILIA NATIVITATIS DOMINI.

Sermo I. — De pronuntiatione Martyrologii, *Jesus Christus, Filius Dei, nascitur in Bethleem Iudeæ*. 87
Sermo II. — De eo quod scriptum est, *O Iuda et Jerusalem*, etc. 90
Sermo III. — In illud, *Hodie scietis, etc.* 94
Sermo IV. — De medicina lævæ, et deliciis dexteræ Excelsi. 100
Sermo V. — In illud, *Sanctificamini hodie, etc.* 105
Sermo VI. — De annuntiacione Domini. 109

IN NATIVITATE DOMINI.

Sermo I. — De fontibus Salvatoris. 115
Sermo II. — De tribus præcipuis Dei operibus, et triplici commissione. 119
Sermo III. — De loco, tempore, et aliis circumstantiis Nativitatis. 122
Sermo IV. — De eo quod pastores invenerunt Mariam, et Joseph, et infantem positum in præsepio. 126
Sermo V. — De verbis Apostoli, *Benedictus Deus et Pater*, etc. 127

QUE IN HOC TOMO CONTINENTUR.

IN NATIVITATE INNOCENTII.

De quatuor continuis solemnitatibus, scilicet Nativitatis Domini, ac SS. Stephani, Joannis, et Innocentii. 129

IN CIRCUNCISIONE DOMINI.

Sermo I. — De lectione evangelica, *Postquam consummati sunt, etc.* 131
Sermo II. — De variis Christi nominibus. 133
Sermo III. — De die octavo. 137

IN EPIPHANIA DOMINI.

Sermo I. — De verbis Apostoli, *apparuit benignitas, etc.* 141
Sermo II. — De Magis, ubi exponitur illud de Canticis, *Egredimini, filia Sion, etc.* 147
Sermo III. — De lectione evangelica, *Ubi est, qui natus est, etc.* 149

IN OCTAVA EPIPHANIE.

De circumcisione, baptismo, et verbo Domini ad Joannem, *Sic decet nos implere, etc.* 153

DOMINICA I POST OCTAVAM EPIPHANIE.

Sermo I. — De miraculo facto in nuptiis, et de eo quod Dominus ait, *Et vos similes hominibus expectantibus*, etc. 155

Sermo II. — De spiritu libus nuptiis in evangelica historia designatis. 157

IN SEPTUAGESIMA.

Sermo I. — De verbo Domini, *Qui ex Deo est, verba Dei audit.* 161

Sermo II. — De eo quod scriptum est, *Immisit Dominus solem in Adam*, etc. 166

IN CAPITE JEJUNII, ET QUADRAGESIMA.

Sermo I. — Quid sit ungere caput, et faciem lavare, etc. 167

Sermo II. — Quomodo debeamus converti ad Dominum. 171

Sermo III. — De jejuno Quadragesimæ. 173

Sermo IV. — De oratione et jejuni. 176

Sermo V. — De triplici modo orationis. 178

Sermo VI. — De oratione Dominicana. 181

Sermo VII. — De peregrino, mortuo, et crucifixo. 183

IN PSALMUM XC, Qui habitat.

Sermones septendecim. 185

DOMINICA PALMARUM.

Sermo I. — De tribus ordinibus obsequientium Christo. 253

Sermo II. — De Passione, et Processione, et quatuor ordinibus Processionis. 256

Sermo III. — De quinque diebus, Processionis, Reservationis, Passionis, Requitionis, et Resurrectionis. 259

FERIA IV HEBDOMADÆ SANCTÆ.

De Passione Domini. 263

IN CENA DOMINI.

De Baptismo, Sacramento altaris, et Ablutione pedum. 271

IN DIE SANCTO PASCHE ET TEMPORE RESURRECTIONIS.

Sermo I. — De septem signaculis que solvit Agnus. 273

Sermo II. — Ad abbates. De lectione evangelica, *Maria Magdalene*, etc. 283

Sermo III. — De mersione Naaman septies in Jordane, etc. 288

IN OCTAVA PASCHE.

Sermo I. — De fide vincente, et tribus testimoniis in celo et in terra. 291

Sermo II. — De tribus testimoniis. 296

IN ROGATIONIBUS.

De tribus panibus. 297

IN ASCENSIONE DOMINI.

Sermo I. — De evangelica lectione, *Recumbentibus undecim*, etc. 299

Sermo II. — Quomodo ascendit super omnes celos, ut adimpleret omnia. 301

Sermo III. — De intellectu et affectu. 304

Sermo IV. — De duabus malis ascensionibus, dæmonis et primi hominis; et sex bonis, Christi et nostris. 309

Sermo V. — De intellectu et affectu. 316

IN FESTO PENTECOSTES.

Sermo I. — Quomodo Spiritus sanctus tria operatur in nobis. 323

Sermo II. — De operibus Trinitatis super nos, et de triplici gratia Spiritus sancti. 326

Sermo III. — De multiplici operatione Spiritus sancti in nobis. 330

DOMINICA IV POST PENTECOSTES.

De David et Golia, et quinque lapidibus. 333

DOMINICA VI POST PENTECOSTEN.

Sermo I. — De evangelica lectione, ubi turba triduo sustinet Dominum septem panibus reficitur. 337
Sermo II. — De septem misericordiis. 339
Sermo III. — De fragmentis septem misericordiarum. 341

DOMINICA I NOVEMBRI.

Sermo I. — De verbis Isaiae, *Vidi Dominum sedentem*, etc. 343
Sermo II. — De verbis Isaiae, *Plena erat majestate ejus omnis terra*, etc. 346
Sermo III. — De verbis Isaiae, *Seraphim stabant super illud*. 349
Sermo IV. — De verbis Isaiae, *Vidi Dominum sedentem*, etc. 351
Sermo V. — De verbis Isaiae, *Sex alæ uni, et sex alæ alteri*, etc. 353

SERMONES DE SANCTIS.

IN CONVERSIONE S. PAULI.

Sermo I. — Quomodo ad exemplum ejus converti debemus. 359

Sermo II.

IN PURIFICATIONE B. MARIE.

Sermo I. — De triplici misericordia. 365
Sermo II. — De ordine et modo processionis Christi in templum. 368

Sermo III. — De puer, Maria, et Joseph.

IN NATALI S. VICTORIS CONFESSORIS.

Sermo I. — 371
Sermo II. — 373

IN NATALI S. BENEDICTI.

IN FESTO ANNUNTIATIONIS B. MARIE VIRGINIS.

Sermo I. — De verbis psalmi, *Ut inhabitet gloria in terra nostra*. 383

Sermo II. — De septiformi spiritu in Christo.

Sermo III. — De muliere adultera, de Susanna, de B. Maria.

IN NATIVITATE S. JOANNIS.

De lucerna ardente tripliciter, et tripliciter lucente. 397

IN VIGILIA SS. PETRI ET PAULI.

De triplici auxilio quod a sanctis accipimus. 403

IN FESTO SS. APOSTOLORUM PETRI ET PAULI.

Sermo I. — De triplici custodia quam apostoli habent super nos, et de tribus gradibus conversationis nostre. 405

Sermo II.

Sermo III. — De lectione libri Sapientie, *Hi sunt viri misericordie*.

412